

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

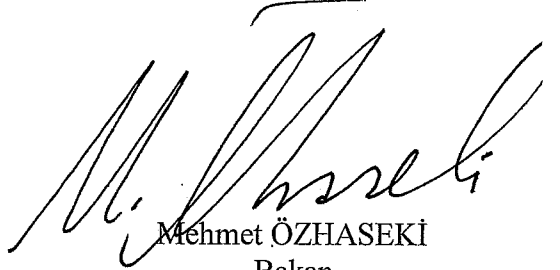
Sayı :30824082-610 —8611 610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Ocak 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

7/6523
9K 52

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/6523 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

İzmir'in Bergama İlçesi'ne bağlı Kozak Yaylası, sahip olduğu fıstık çamı ekim alanları nedeniyle toplam 17 Köy'den oluşan ve yaklaşık 10 bin nüfuslu ekolojik bir havzadır. Kendine özgü iklimi, toprak çeşidi ve su kaynakları ile bölgedeki insanlara ve diğer tüm canlılara önemli bir yaşam alanı sağlamaktadır. Bu özellikleri nedeniyle büyük bir ekonomik potansiyele sahip olan Kozak Yaylası aynı zamanda Türkiye'nin tek doğal fıstık çamı ormanını da içinde barındırmaktadır. Ayrıca bu bölgede UNESCO tarafından 2014 yılında Dünya Kültür Mirası Listesi'ne dâhil edilmiş Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı bulunmaktadır.

Kozak Yaylası mevkiini de içine alan bölgede onlarca granit taş ocağı faaliyet yürütmektedir. Bu bölgedeki granit taş ocaklarının proje ömürlerinin genel olarak 10-16 yıl kadar olduğu görülmektedir. Bölgedeki taş ocaklarının bulunduğu proje sahalarının bir kısmı tarım arazisi iken bazıları da Orman alanı olarak kayıtlı bölgelerdedir. Proje alanlarına yakın çok sayıda köy ve yerleşim yerleri de vardır.

Bu bölgeye son olarak yeni bir granit ocağı yapılması amacıyla Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na başvuru yapıldığı ve Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre de, projeye dair Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinin başlatıldığı bilinmektedir. Proje Tanıtım Dosyası'ndaki bilgilere göre, proje sahibi şirketin 15 hektarlık ÇED Alanı'nda 12 bin 500 metre küp granit çıkarmasının planlandığı ve proje ömrünün 10 yıl süreceği belirtilmektedir. Söz konusu proje sahasının İzmir- Manisa Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda "Tarım Arazisi" olarak belirlenmiş alanda kaldığı görülmektedir. Projenin hayata geçmesi durumunda Türkiye'nin tek doğal fıstık çamı ormanında yer alan binlerce çam fıstığı ağacı tehlikeye girecektir. Ayrıca, ÇED süreci tamamlanmadan proje bölgesinde ağaç kesimlerine başlandığı bilgisi bulunmaktadır.

Bu kapsamda;

- 1- İzmir İli, Bergama İlçesi, Kozak Yaylası Bölgesi'nde halen toplam kaç tane taş ocağı faaliyet göstermektedir?
- 2- Halen İzmir İli Bergama İlçesi Kozak Yaylası Bölgesi için başvurusu yapılmış ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci başlatılmış kaç taş ocağı projesi vardır?
- 3- Kozak Yaylası Bölgesi'nde ÇED kapsamı dışında tutularak faaliyet gösteren kaç taş ocağı projesi vardır?
- 4- Kozak Yaylası Bölgesi'nde ÇED kapsamına dâhil olmadığı doğrultusunda rapor düzenlenmiş ve henüz faaliyete başlamamış kaç taş ocağı projesi vardır?
- 5- Kozak Yaylası Bölgesi'nde halen faaliyet gösteren ve faaliyet göstermek için başvuran taş ocağı projesi alanlarının toplam yüz ölçümü ne kadardır?

- 6- Kozak Yaylası Bölgesi'nde halen faaliyet gösteren ve faaliyet göstermek için başvuran taş ocağı proje alanlarının toplam yüz ölçümünün ne kadarı tarım arazisi ve ne kadarı orman arazisi vasfındadır?
- 7- Bölgede ÇED süreci tamamlanmadan proje bölgesinde ağaç kesimlerine başlandığı bilgisi doğru mudur?
- 8- Bölgede halen faaliyet gösteren ve faaliyet göstermek için başvuran taş ocağı proje alanlarında kaç adet fıstık çamı ağacı bulunmaktadır? Şimdiye kadar kaç ağaç kesilmiştir?
- 9- Bölgedeki Taş Ocağı Projeleri'nin faaliyetleri, UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesi'ne eklenmiş olan Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı'nı herhangi bir şekilde etkilemekte midir?
- 10- Bölgedeki taş ocaklarının faaliyetlerin sürdürürken proje alanlarına ve çevresindeki yaşam alanlarına yönelik olumsuz etkilerini bertaraf edecek hangi önlemler alınmıştır?
- 11- Toplam 10-16 yıl sürecek olan taş ocağı projelerinde öngörülen çalışma süresi tamamlandıktan sonra bölgedeki ekosistem üzerinde yaratacağı kalıcı olumsuz etkiyi ortadan kaldıracak önlemleriniz var mıdır? Varsa bu önlemler nelerdir ve bugüne kadar ne şekilde hayata geçirilmiştir?

CEVAPLAR

Kozak Yaylası Bölgesi'nde 1 adet Taş Ocağı (Granit Ocağı İşletmesi) faaliyet göstermektedir. Kozak Yaylası'nda Bakanlığımızda Çevresel Etki Değerlendirmesi ÇED Yönetmeliği kapsamında ÇED süreci devam eden 6 adet proje (Granit ve Kalker Ocağı) bulunmakta olup, bunlardan Ek-2 kapsamında 1 adet süreci devam eden dosya bulunmaktadır.

Bakanlığımızın 27/08/2021 tarih ve 1618156 sayılı Madencilik Faaliyetleri'nin ÇED Süreci'nde ve Görüş Talepleri'nde Uygulanacak Usul ve Esaslar Talimatı'nın 8. maddesi'nde "Bakanlığımız ya da Valiliklerimiz (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) tarafından verilen kapsam dışı kararları; faaliyetin kapasitesinde artış olmaması, üretim yönteminin değişmemesi, alan artışının daha önce verilen görüşün geçerliliği olmaması ve üretim veya faaliyete başlanılmış olması şartıyla devam etmekte olup, bu tür durumlarda Bakanlığımızın / İlgili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün görüşünün alınması gerekmektedir" hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda; faaliyete başlamamış projelerin kapsam dışı kararlarının geçerliliği kalmamaktadır.

ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı" ya da "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı" bir projede faaliyete başlanması için gerekli, ancak yeterli olmayıp mer'i mevzuat uyarınca ilgili kurum ve kuruluşlardan izin onay ve /veya ruhsat alınmadan yatırıma başlanması da mümkün değildir.

ÇED Olumu / ÇED Gerekli Değildir kararı verilen her projede, alınacak önlemler proje bazlı olarak komisyon üyesi kurumların görüşleri doğrultusunda belirlenmektedir.

Bakanlığımız tarafından kendi mevzuatlarımız kapsamında, projelerin çevresel etkileri (toz, gürültü vibrasyon vb.) en aza indirecek ve yaşam alanlarına etkilerinin mevzuatlarda yer alan sınır değerlerin altında kalmasını sağlayacak önlemler aldırılmaktadır.

Genel olarak maden faaliyetlerinde; tozmayı en aza indirmek için nakliye yollarının sulanması, nakliye kamyonlarının üstlerinin branda ile örtülmesi, savrulma yapılmadan yükleme yapılması hususları taahhüt altına alınmaktadır. Ayrıca, toz modeline göre yapılan toz hesaplarına ve patlatmadan kaynaklı vibrasyon ve gürültü hesaplarına göre gerekirse Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinin başvuru aşamasında yer alan üretim miktarları düşürülebilmekte, ÇED Alanı küçültülebilmektedir. Ocak alanları, pasastok alanları belirlenirken de bu hususlar göz önüne alınmaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın 14 Aralık 2007 tarihi itibarıyla yayımlayarak yürürlüğe aldığı ve 23.01.2010 da 27471 sayı ile revize ettiği Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği'ne göre; Orman ve orman sayılmayan alanlarda yapılan madencilik faaliyetleri nedeniyle oluşan zararları bertaraf edebilmek ve terk edilen sahaların rehabilitasyonunun sağlanabilmesi için zorunlu hale getirilen yükümlülükler bulunmaktadır.